

Posudek školitele

na doktorskou disertační práci mgr. Aleny Bočkové: *Historia S. Joannis Nepomuceni z roku 1729 a její dobové překlady*

Mgr. Alena Bočková si zvolila za cíl své disertační práce vydat, komentovat a analyzovat anonymní latinský spis vydaný pod názvem *Historia S. Joannis Nepomuceni* v Praze roku 1729 a jeho český překlad s titulem *Zpráva historická o životě sv. Jana Nepomuckého* vydaný tamtéž o rok později. Ačkoliv doktorandka je svým školením filoložka (jazykovědkyně a literární historička), její zkoumání vybraného textu 1. poloviny 18. století se neomezuje na analýzu jazykově-stylistickou a literárněhistorickou, rozšířenou o pohled na problémy překladu v raném novověku. Autorka se zároveň snaží postihnout kulturněhistorický kontext vzniku tohoto slovesného díla, resp. historického pramene, a vidět i jeho postavení ve slovesné tradici nepomucenského kultu.

Kol. Bočková musela nejprve vyřešit otázku autorství latinského spisu a jeho dobového překladu, jež vyšly bez udání autora. Na základě heuristického průzkumu archivních fondů v České republice i v Římském archivu Tovaryšstva Ježíšova a po seznámení se s relevantními rukopisnými i tištěnými prameny určila autora díla – církevního historika Maximilana Wietrowského SJ. Ve své práci přináší i první podrobný bio-bibliografický medailon tohoto plodného jezuitského spisovatele – to pokládám za první významný badatelský přínos její práce. Ostatně tuto kapitolu v přibližně ve stejném znění uveřejnila v rámci přípravy své disertace v Listech filologických. Dále se kol. Bočková ve své práci věnovala rukopisným i tištěným pramenům, které spolufornovaly nepomucenský kult a konstituovaly jeho slovesnou tradici. Jako základní inspirační zdroje Wietrowského spisu určila pomocí důkladného textologického rozboru Balbínovu legendu *Vita B. Joannis Nepomuceni*, jež se stala základem procesu blahořečení a svatořečení Jana Nepomuckého římskokatolickou církví, a italský spis F. M. Galluzziho *Vita di San Giovanni Nepomuceno* (1729), který – jak vyplynulo z jejího jazykového, stylistického i věcného srovnání obou děl – Wietrowsky v podstatě přeložil. Vedle těchto pramenů autorka zkoumala i spisy beatifikačního a kanonizačního procesu, jednak v rukopisné podobě dochované v Národním archivu v Praze, jednak v tiskem vydaném souhrnu (Verona 1725), které patřily k dalšímu, a to nezanedbatelnému zdroji Wietrowského díla. Posouzení způsobu práce historika Wietrowského s prameny hagiografického a historického rázu při zpracování jeho “Historické zprávy” o Janu Nepomuckém, který autorka ukázala formou sond, pokládám za další důležitý přínos práce Aleny Bočkové.

Ve stěžejní části své práce se kol. Bočková věnovala srovnání latinského originálu s českým překladem – srovnávací metoda ji pak umožnila dospět k posouzení českého překladu z hlediska dobové překladatelské praxe, resp. zpracování latinského originálu v národních jazycích se zřetelem na rozdílného recipienta latinského originálu a překladu ve vernakulárních jazycích. I tady pí. Bočková prokázala znalost dobové literární praxe i současné odborné (translatologické) literatury.

Jako organickou součást své disertace připravila autorka komentovanou edici obou textů. Jak ukazuje obsáhlá ediční poznámka, editorka zná velmi dobře problémy ediční praxe raněnovověkých pramenů i teoretické práce editorů a na základě těchto znalostí se rozhodla pro ediční zásady vypracované ad hoc, tj. vhodné pro náboženský text, jehož autorem je jezuitský církevní historik. Myslím, že její volba zásad, která byla v některých textologických aspektech nelehká, jak jsem se sám přesvědčil při mnohých debatách s kolegyní Bočkovou nad konkrétními edičními problémy, byla uvážlivá a odpovídající charakteru vydávaného textu; netřeba snad ani zdůrazňovat, že v uplatnění přijatých zásad byla důsledná. Edice je opatřena textověkritickým a věcným komentářem, který je sice stručný, ale dle mého dostatečně přibližuje dnešnímu čtenáři případné nejasnosti či dobové realie.

Práce nepostrádá potřebné náležitosti pro vědecké dílo – v úvodu vysvětlenou strukturu práce, výstižně shrnující závěr, seznam pramenů a použité literatury, obvyklé rejstříky, abstrakt v češtině a v angličtině.

Závěr:

Pro vědecký přínos předkládané disertace i pro to, že kolegyně Bočková v ní prokázala, že zvládla vědecké “řemeslo”, mohu s čistým svědomím doporučit disertační práci Aleny Bočkové “*Historia S. Joannis Nepomuceni z roku 1729 a její dobové překlady*” k její obhajobě.

V Praze dne 25. března 2010

PhDr. Martin Svatoš, CSc.,
školitel pro doktorské studium
mgr. A. Bočkové
Kabinet pro klasická studia
Filosofický ústav AV ČR
Na Florenci 3
PRAHA 1